

Seria Policy Brief cuprinde texte bazate pe surse publice. Opiniile exprimate reprezintă punctele de vedere ale autorilor.

Evoluții recente în Afganistan: iunie-iulie 2013

Dr. Florin DIACONU

Preluarea de către forțele militare și de poliție afgane, de la ISAF, a responsabilității principale pentru securitatea pe întregul teritoriu național al Afganistanului¹ s-a făcut – în mod oficial la data de 18 iunie 2013² – într-un *context politico-militar extrem de complex și de dinamic*, descris, cu nuanțe pe care le considerăm a fi semnificative, inclusiv de mai multe declarații oficiale, din care vom folosi aici în special câteva aparținând unor importanți comandanți militari ai SUA și ai altor state NATO cu contingente importante în Afganistan.

Așa de exemplu, încă de la jumătatea lui aprilie 2013, comandantul forțelor militare ale SUA și ale NATO în Afganistan, generalul Joseph F. Dunford Jr. (din Corpul de Infanterie Marină³ și care preluase comanda ISAF în februarie 2013) afirma că „ne confruntăm cu o

¹ Textele oficiale, precum și materialele de presă din lumea anglo-saxonă numesc această situație *the lead*. Forțele afgane au preluat această responsabilitate, în mai multe etape, pe segmente tot mai întinse ale teritoriului național. În termeni practici, forțele militare afgane planifică și conduc acum acțiunile de luptă împotriva insurgenților, acțiuni întreprinse tot de către unități afgane. Contingentele militare ale țărilor care contribuie la ISAF au, în această situație, un rol de sprijin „de sprijin”, rol despre care surse din cadrul NATO / ISAF afirmă că va continua și după 2014 (concentrându-se în special pe pregătirea și instruirea forțelor afgane) – vezi, între altele, declarația Secretarului General al NATO la 18 iunie 2013: *NATO Secretary General welcomes Afghan transition announcement*, la adresa de Internet http://www.nato.int/cps/en/natolive/news_101482.htm

² Pentru data respectivă (18 iunie 2013), ca și pentru etapele anterioare ale procesului de preluare (de către trupele afgane, de la forțele ISAF) a responsabilității principale în chestiuni de securitate vezi, între altele, materialul scris și hărțile din „Inteqal: Transition to Afghan lead” (inclusiv segmentele intitulate „transition tranches” și „Key dates”, pe site-un oficial al NATO, informații accesate la adresa de Internet http://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_87183.htm

³ Pentru o biografie profesională completă a generalului Dunford vezi, de exemplu, textul „General Joseph F. Dunford, Jr.”, în secțiunea *Leadership* a site-ului oficial al ISAF, la adresa de Internet <http://www.isaf.nato.int/about-isaf/leadership/general-joseph-f.-dunford-jr.html>; subliniem aici că ne interesează în mod special vasta sa experiență în funcții de comandă și de stat-major, dar și faptul că Dunford are atât un *masterat în Guvernare* obținut la Georgetown University, cât și un *masterat în Relații Internaționale* obținut la Fletcher School of Law and Diplomacy.

incertitudine crescândă în Afganistan și în regiune”. Mai precis, spunea atunci Dunford, „mulți afgani declară că se tem mai mult de ceea ce se va întâmpla după 2014 decât se tem de talibani”. Generalul american afirma în termeni lipsiți de echivoc și că, pentru a diminua semnificativ starea de incertitudine (și, credem, consecințele sale asupra funcționării instituțiilor statului afgan, ca și asupra dinamicii mentalului individual și colectiv în Afganistan), cea mai potrivită rezolvare este constituită de o „convingătoare prezentare a angajamentului SUA”, pe termen lung, în sensul menținerii și consolidării stabilității în regiune. Dunford sublinia, cu același prilej, că „are încredere în direcția generală a campaniei” contra insurgenților, precum și că acest optimism este întemeiat pe „progresele cât se poate de reale pe care le-am făcut din momentul în care, spre sfârșitul lui 2009, a început suplimentarea⁴ serioasă a forțelor, și acea suplimentare ne-a îngăduit să obținem rezultate în campanie”. Generalul american preciza, în legătură cu talibanii, că deși aceștia „rămân tenaci” și „capabili să-și revină rapid”, ei „constituie acum o amenințare la adresa guvernului afgan mai mică decât erau în 2011”. În ceea ce privește capacitatea forțelor afgane (armată și poliție) de a asigura și menține securitatea și stabilitatea în țară – care are, să nu uităm, o suprafață totală de aproape trei ori mai mare decât aceea a României – Dunford preciza că acestea „au acum rolul principal (*are leading*, în original n.n.) în aproximativ 80 % din numărul total de operațiuni de luptă care sunt întreprinse, și au rolul principal în ceea ce privește responsabilitatea pentru securitate pentru un teritoriu unde trăiește aproape 90 % din populația” Afganistanului. Cu aceeași ocazie, Dunford amintea și faptul că forțele afgane „au recrutat și au în teren cea mai mare parte a efectivelor de 352.000 de oameni la care au dreptul”, precum și faptul că „până acum, e corect să recunoaștem că ne-am concentrat asupra creșterii dimensiunilor forțelor de securitate afgane”, dar și că „acum ne concentrăm eforturile înspre creșterea calității” armatei și poliției din Afganistan⁵.

Spre sfârșitul lunii iunie a.c. (respectiv la doar câteva zile de *după* momentul în care, la 18 iunie, forțele afgane au preluat *în mod oficial* de la ISAF responsabilitatea principală pentru securitatea *întregului* teritoriu național), forțele insurgente care operează în Afganistan au

⁴ Termenul folosit de Dunford în acest caz este *surge* (cu un interesant termen de comparație în suplimentarea forțelor combatante – târzie, dar extrem de consistentă și cu consecințe în egală măsură serioase și vizibile în plan tactic, ca și în plan operativ – în Irak. Pentru ceea ce numim adesea *the Iraqi surge vezi*, între altele, numeroase materiale de presă în marile ziare americane, ca și pe site-ul oficial al ministerului american al Apărării (*DoD*).

⁵ Tyrone C. Marshall Jr. (Army Sgt. 1st Class), „ISAF commander notes 'growing uncertainty' in Afghanistan”, material publicat de American Forces Press Service la data de 16 aprilie 2013, text accesat la adresa de Internet <http://www.defense.gov/news/newsarticle.aspx?id=119785>

organizat un număr de atacuri – ce par, conform datelor pe care le avem la dispoziție în diverse surse deschise, să fi fost coordonate *cel puțin* în ceea ce privește *momentul* în care s-au produs – împotriva unor *ținte foarte diverse*, atât civile cât și militare, atât în zona Kabulului cât și în provincia Kandahar (care este, subliniem, baza tradițională principală a mișcării talibanilor afgani). Un comunicat al Biroului pentru Afaceri Publice (*Public Affairs Office*) al ISAF preciza, la 25 iunie, că, la data de 24 iunie, nouă femei și copii au murit în provincia Kandahar, ca urmare a detonării unui dispozitiv exploziv improvizat (IED). Comandantul ISAF, generalul american Joseph F. Dunford, afirma cu referire la acest episod că „inamicii Afganistanului continuă să demonstreze completul lor dispreț față de viața omenească și față de pace, plasând în mod deliberat dispozitive explozive improvizate de-a lungul unor drumuri intens circulate sau în zone populate, având în mod premeditat drept țintă afgani nevinovați, bărbați, femei și copii”. Dunford vorbea în același context și despre „violență lipsită de sens”, referindu-se la atacurile talibane, iar ISAF sublinia faptul că episodul sângeros din provincia Kandahar a avut loc imediat după ce alt atac al insurgenților s-a desfășurat la Kabul și s-a soldat cu victime din rândul forțelor de securitate afgane. Opinia lui Dunford era aceea că „în ciua acestor acte de violență, există un drum care duce către pace și stabilitate aici”, în Afganistan, și că sprijinul față de Afganistan al statelor cu contingente în ISAF „rămâne puternic și stabil”⁶. Subliniem aici faptul că omorârea intenționată de civili este o metodă prin care insurgenții intenționează, cel mai probabil, să atingă concomitent cel puțin patru scopuri distincte: a. să injecteze în societatea afgană un sentiment cât mai consistent de teamă și de insecuritate (inclusiv pentru a slăbi încrederea omului obișnuit în autoritățile centrale și locale); b. să șubrezească încrederea afganilor în forțele armate proprii; c. să șubrezească încrederea afganilor în ISAF și în rolul său stabilizator; și d. să șubrezească, desigur, cât mai mult încrederea opiniei publice din țările occidentale în capacitatea Vestului de a obține, cu pierderi și cheltuieli acceptabile, pacificarea și stabilizarea Afganistanului.

Dincolo de nivelul unor astfel de atacuri – de mare amploare, sau cel puțin cu șansa de a fi extrem de intens mediatizate, putând exercita astfel o presiune notabilă asupra opiniei publice și elitelor politice din țările occidentale – avem de-a face, în general, cu o *activitate cotidiană*

⁶ „ISAF condemns senseless killings of Afghan families in Kandahar”, material publicat la 25 iunie 2013 de către *ISAF Public Affairs Office*, la adresa de Internet <http://www.isaf.nato.int/article/isaf-releases/isaf-condemns-senseless-killing-of-afghan-families-in-kandahar.html>

adesea intensă a forțelor insurgente, la nivel local. La 19 iunie a.c., de exemplu, forțele de poliție locală dintr-un singur sat din districtul Panjwa'i al provinciei Kandahar au neutralizat patru dispozitive explozive improvizate, după ce i-au alungat pe insurgenții care amplasaseră bombele artisanale în cauză. Știrea ISAF pe care o rezumăm aici precizează că în satul respectiv există „cel mai nou” punct de control din district și că, într-un interval de doar o săptămână, forțele de poliție locală au dezamorsat sau neutralizat nu mai puțin de 12 IED-uri (dispozitive explozive improvizate – *improvised explosive devices*). Patru bombe amplasate în vecinătatea unui sat oarecare nu înseamnă, desigur, prea mare lucru. Dar, să nu uităm, Afganistanul este o țară cu o suprafață de aproape trei ori mai mare decât aceea a României și cu mai multe mii de localități, cele mai multe dintre ele așezări rurale mici sau foarte mici. Nu e deloc dificil, deci, să ne imaginăm episoade de tipul celui rezumat în rândurile anterioare și care au loc, practic, în aproape întreaga țară, în mod repetat, ceea ce înseamnă multe mii de astfel de dispozitive explozive amplasate și detonate în fiecare an. O astfel de percepție asupra situației din Afganistan este, de altfel, întărită inclusiv de rapoarte oficiale americane. Există, de exemplu, în SUA, o instituție numită *SIGAR* (*Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction*), structură a cărei misiune e să monitorizeze cu mare atenție felul în care banii publici ai SUA sunt cheltuiți în Afganistan, cu o preocupare specială pentru mărirea semnificativă a eficienței folosirii resurselor financiare, ca și pentru descoperirea și prevenirea cazurilor de risipă, fraudă și abuz. Un raport al *SIGAR* din iulie a.c. prezintă un tablou general al stării de securitate din Afganistan cu mult diferit de acela – excesiv de optimist, credem – promovat de alte puncte de vedere oficiale. Așa de exemplu, textul în cauză ne spune că dispozitivele explozive improvizate (la care ne-am referit deja) par a fi „arma preferată” a multora dintre insurgenții afgani, precum și că *numărul de incidente cu folosirea de IEDs a crescut cu 42 % între 2009 și 2011 (de la 9.300 la 16.000). În 2012, numărul de incidente cu IEDs a continuat să crească, atingând cifra totală de 17.000 (o creștere cu peste 6 % față de 2011)*⁷. Menționăm aici că 17.000 de bombe instalate de insurgenți (multe dintre ele și detonate, cu sau fără victime din rândul populației civile, din cadrul forțelor militare afgane și din cadrul contingentelor militare străine ce compun ISAF) înseamnă, între altele, o medie de aproximativ

⁷ Pentru aceste date vezi textul: *SIGAR* (Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction), *Improvised Explosive Devices: Unclear whether culvert denial systems to protect troops are functioning or were ever installed* (*SIGAR SP-13-8*), iulie 2013, p. 1. Textul poate fi consultat în format .pdf la adresa de Internet <http://www.sigar.mil/pdf/investigations/SIGAR-SP-13-8.pdf>

327 de incidente cu IEDs în fiecare săptămână (sau de aproximativ 47 de incidente de acest tip în fiecare zi).

La fel, într-un singur raid întreprins împotriva insurgenților într-un district din provincia estică Wardak, în aceeași perioadă a lui iunie (la doar câteva zile după momentul în care forțele afgane au preluat de la ISAF responsabilitatea pentru securitatea întregului teritoriu național), au fost capturate aproape 350 de kilograme de substanțe explozive. Menționăm aici și faptul că la acest raid a participat o unitate locală de elită a Ministerului de Interne afgan (mai precis o companie specializată în intervenții speciale și aflată sub directa comandă a șefului forțelor de poliție din întreaga provincie, unitatea în cauză acționând în tandem cu o unitate specială afgană de supraveghere și investigații, ca și cu un grup de consilieri din rândul forțelor speciale din componența unor contingente naționale – nenominalizate în acest caz – ce compun ISAF)⁸. Episoade de acest tip sunt relevante, credem, pentru mai multe tipuri de chestiuni: a. indică faptul că, măcar în unele locuri și ocazii, insurgenții afgani au la dispoziție cantități notabile de armament, muniție și substanțe explozive; b. indică faptul că, măcar în unele situații, forțele afgane pot conduce și întreprinde operațiuni la nivel tactic cu un grad notabil de complexitate; c. o anumită dependență a forțelor afgane de consilierii străini (nefiind încă deloc clar cât de consistent ar putea fi randamentul muncii de planificare și desfășurare a unor acțiuni de luptă, de către unitățile militare afgane, în absența respectivilor consilieri, a căror experiență și competență profesională poate avea un rol realmente decisiv).

În ceea ce privește succesele cu relevanță tactică (sau de nivel superior, operativ de exemplu) înregistrate în ultima vreme de către forțele ISAF și de către forțele de securitate afgane (armată și poliție), subliniem în mod deosebit un număr de misiuni soldate cu eliminarea (ucidere, rănire sau arestare/capturare) unor importanți comandanți regionali ai insurgenților. Așa de exemplu, pentru a ne referi în continuare la episoade ce au avut loc imediat după 18 iunie a.c., la 20 iunie ISAF anunța că o forță mobilă mixtă, alcătuită din unități ale ISAF și din unități militare afgane, a reușit să ucidă, la 19 iunie, un important lider regional

⁸ Pentru aceste două episoade concrete care surprind cu mare acuratețe tipul de misiuni obișnuite (și aparent puțin semnificative) pe care le întreprind zilnic (sau în mod regulat, la intervale de timp relative reduse), la nivel local, în sute de locații din întregul Afganistan, forțele ISAF și cele afgane, vezi „ISAF Joint Command Operational Update, June 20th”, material publicat de ISAF Joint Command Public Affairs Office la 20 iunie 2013, la adresa de Internet <http://www.isaf.nato.int/article/isaf-releases/isaf-joint-command-operational-update-june-20th.html>

taliban, în provincia Kandahar. Liderul taliban ucis, Lal Mohammad, era cunoscut în special pentru faptul că producea și distribuia dispozitive explozive improvizate, utilizate în atacuri întreprinse împotriva forțelor coaliției internaționale și împotriva unităților militare afgane. El avea de asemenea un rol notabil în „transportul armelor pentru a fi distribuite luptătorilor talibani”. În aceeași zi, în provincia Wardak din estul țării, o forță mixtă (din nou ISAF plus unități militare afgane) a încercat să captureze sau să elimine un alt lider taliban. Acesta a reușit să scape, dar doi luptători talibani (descriși de textul ISAF cu termenul „extremiști”) au fost uciși. Cel urmărit „menține controlul operațional asupra unui grup de luptători care este responsabil pentru atacuri întreprinse pe Autostrada nr. 1 împotriva unor civili afgani, în plus față de atacurile contra forțelor afgane și ale coaliției internaționale”. Același personaj „coordonează transportul în zonă al armelor ce sunt utilizate în activități extremiste și întreprinde activități de intelligence și recunoaștere pentru lideri talibani importanți”. O altă operațiune de același tip a fost întreprinsă, în aceeași perioadă, în provincia Paktiya. Au fost arestate cu acea ocazie trei persoane, au fost capturate de asemenea cantități notabile de armament dar cel căutat, un „important lider al rețelei Haqqani”, a reușit să scape. El este responsabil, ca și ceilalți șefi insurgenți despre care am discutat aici, de organizarea unor atacuri, ca și de transportul de arme și echipament, ca și de distribuirea acestora către „celule Haqqani”⁹. Astfel de episoade concentrează în mod firesc atenția asupra unei probleme *aproape* generale a eforturilor anti-insurgență: este vorba despre *rezultate relativ modeste ale forțelor contra-insurgente*, dar obținute cu eforturi și cu efective mari (sau chiar foarte mari), care presupun, inevitabil, cheltuieli (sau alocări de resurse) importante. Altfel spus, vorbim despre *un randament general adesea nu foarte ridicat al acțiunilor strict militare contra insurgenților și insurgențelor*. Într-o astfel de situație, victoria contra insurgenților presupune, în mod obligatoriu, mai multe ingrediente: a. e absolut necesar ca guvernarea centrală ce luptă contra insurgenților să dea dovadă, în mod constant și pe termen lung, de neclintită voință politică, precum și de capacitatea neîntreruptă de a genera, mobiliza și folosi suficiente resurse în efortul anti-insurgență; b. e decisivă amorsarea și menținerea unei atitudini constant ostile a populației față de insurgenți (stare de spirit pentru obținerea căreia sunt necesare repetate succese în lupta contra insurgenților, dar mai ales succese vizibile și stabile în ameliorarea nivelului de trai al

⁹ Pentru aceste trei episoade distincte, dar cu câteva elemente comune (unul în zona Kandahar și două în estul țării) vezi „ISAF Joint Command Operational Update, June 20th”, material publicat de *ISAF Joint Command Public Affairs Office* la 20 iunie 2013, la adresa de Internet <http://www.isaf.nato.int/article/isaf-releases/isaf-joint-command-operational-update-june-20th.html>

comunităților locale, în special în cazul comunităților mici și izolate, în mod natural cele mai vulnerabile la presiuni directe ale insurgenților) ; c. este decisivă și capacitatea forțelor ce luptă contra insurgenților de a-i împiedica pe aceștia să-și refacă și / sau să înlocuiască, în timp util, resursele pierdute sau distruse (lideri, armament, muniție, provizii). În cazul concret al Afganistanului nu este deloc clar în ce măsură instituțiile statului afgan sunt în stare, acum ca și după 2014, să atingă un nivel realmente mulțumitor al acestor trei tipuri de efort.

La 23 iulie 2013, adică la doar o lună după preluarea responsabilității principale în ceea ce privește securitatea în toate provinciile țării, forțele aeriene afgane (*Afghan Air Force – AAF*), împreună cu forțele terestre (*Afghan National Army – ANA*) și cu forțele speciale afgane (*Afghan Special Operation Forces*) au demarat „cu succes”, ne spune un material de presă al ISAF, „cea mai mare operațiune combinată din ultimii 30 de ani”. Numită *Operațiunea Seemorgh*, această acțiune a celor trei categorii de forțe armate afgane este, de fapt, o misiune „condusă de către afgani și întreprinsă de către afgani” împotriva forțelor insurgente și are loc „în importanta provincie Logar”. Forțele aeriene au contribuit la această acțiune cu efective descrise ca fiind „fără precedent”. În spatele acestei expresii, realitatea este una modestă: AAF au disponibilizat pentru operațiunea în cauză 12 elicoptere, dintre care 8 de tip *Mi-17*¹⁰ și 4 de tip *Mi-35*¹¹, precum și mai multe avioane de transport tactic. Elicopterele și avioanele (acestea din urmă într-un număr neprecizat) au fost folosite în misiuni de tipuri foarte diverse (asalt aerian, reprovizionare, sprijin aerian pentru trupele aflate la sol, observare aeriană, evacuarea cazurilor medicale de urgență). Misiunea elicopterelor AAF a avut drept rezultat „desantarea impecabilă a 250 de militari și mai mult de 6.000 de kilograme” de provizii și muniție (*combat supplies*, în original). Textul elaborat de serviciul de presă a ISAF ne mai spune că întreaga *Operațiune Seemorgh* a oferit „dovezi palpabile ale faptului că putem vorbi despre capabilități îmbunătățite atât în cazul AAF cât și în cazul ANA”¹².

¹⁰ Pentru datele tehnico-tactice ale elicopterelor rusești de tip *Mi-17* vezi, de exemplu, prezentarea „*Mi-17 Hip Specifications*”, la adresa de Internet <http://www.sinodefence.com/airforce/helicopter/mi17-specifications.asp>

¹¹ Pentru principalele date tehnico-tactice ale elicopterelor rusești de tipul *Mi-35* vezi, între altele, prezentarea „*Mi-24 HIND Mi-25 HIND D Mi-35 HIND E*”, pe site-ul *FAS: Military Analysis Network*, la adresa de Internet <http://www.fas.org/man/dod-101/sys/ac/row/mi-24.htm>.

¹² Pentru toate elementele referitoare la *Operațiunea Seemorgh* vezi textul „*AAF Supports Operation Seemorgh in Logar Province*”, în secțiunea *ISAF Releases* a site-ului oficial al ISAF, la adresa de Internet <http://www.isaf.nato.int/article/isaf-releases/aaf-supports-operation-simorgh-in-logar-afghanistan.html>

Faptul că trei categorii distincte ale forțelor armate afgane (forțele aeriene, cele terestre, precum și unități ale forțelor pentru operațiuni speciale) pot organiza și întreprinde, *pe cont propriu*, o operațiune *de luptă* combinată este, desigur, un fapt îmbucurător. În ultimă instanță, *transferul responsabilității principale (the lead, în documente și materiale de presă în limba engleză) pentru securitate de la trupele ISAF la cele afgane presupune, între altele, o creștere substanțială (și inevitabil rapidă) a numărului de ocazii în care trupe afgane aflate sub comandă afgană și urmând planuri tactice elaborate de ofițeri afgani se vor afla, în diverse regiuni ale țării, în confruntare directă cu diverse categorii de insurgenți*. După ce majoritatea contingentelor militare occidentale vor fi retrase din Afganistan, la sfârșitul lui 2014, responsabilitatea *directă* a forțelor armate afgane va deveni și mai consistentă. Într-un asemenea context merită comentate mai amănunțit, credem, și anume într-o manieră care conține pe deplin conturat atât simțul proporțiilor cât și simțul realității, câteva dintre datele și informațiile oferite de textul oficial al ISAF pe care l-am rezumat în rândurile anterioare.

Cei 250 de militari transportați pe calea aerului în cadrul *Operațiunii Seemorgh* reprezintă doar efectivul unei companii întărite, ceea ce nu înseamnă deloc foarte mult pentru forțele militare și de securitate afgane, care însumează sute de mii de oameni. Dar ceea ce ne preocupă aici în mod special este *masa extrem de modestă a sprijinului logistic mobilizat pentru operațiunea în cauză*. Cele 6.000 de kilograme de provizii de toate tipurile (muniții, echipamente, hrană) reprezintă, la prima vedere, o cantitate impresionantă. În realitate, lucrurile nu stau deloc așa, chiar dacă vorbim despre efective umane de doar 250 de oameni. În condițiile în care trupele implicate în operațiune au beneficiat, poate, și de sprijin de artilerie, amintim aici faptul că greutatea unui singur proiectil pentru tunuri de calibrul 105 mm este de aproximativ 14,8-15,8 kilograme, iar a unui proiectil de artilerie de calibrul 150 mm este de circa 41 de kilograme¹³. Greutatea unui cartuș de armă automată individuală (pistol-mitralieră) de calibrul 7,62 mm este de aproximativ 16,2 grame¹⁴, iar a unui încărcător plin, cu 30 de cartușe, este de aproximativ un kilogram (din care peste 480 grame reprezintă doar masa însumată a celor 30 de cartușe, iar restul reprezintă greutatea încărcătorului). Un singur meniu ambalat din categoria

¹³ Pentru aceste cifre vezi informațiile din textul „Istoria artileriei române: Obuzierele II”, pe site-ul *RomaniaMilitary*, la adresa de Internet <http://www.rumaniamilitary.ro/tag/obuzierul-krupp-105mm>

¹⁴ Pentru această informație vezi materialul „Pistolul mitralieră cal. 7,62 model 1963”, la adresa de Internet <http://pinmilitar.uv.ro/pm>. alte surse indică, pentru cartușe de calibrul 7,62 folosite de armatele NATO, o greutate ceva mai mare, de 18,2 grame

MRE (meals ready to eat), de 1.200 de calorii cântărește, în medie, între 510 și 740 de grame¹⁵. Pentru un consum zilnic de peste 3.500 de calorii (ceea ce este un minimum acceptabil, în condiții moderne, pentru operațiuni în câmp deschis, în care militarii depun o cantitate notabilă de efort) este nevoie, pentru fiecare persoană, de trei mese de tip MRE (adică de o cantitate de alimente de 1,5 până la 2,2 kilograme / om / zi; în condițiile operațiunii la care facem trimitere, cei 250 de militari afgani au consumat, zilnic, până la 500 de kilograme de alimente de tip MRE; altfel spus, avem de-a face, cel mai probabil, în cazul *Operațiunii Seemorgh* cu un *sprijin logistic suficient doar pentru aproximativ 7-8 zile*, și acesta *doar* dacă vorbim despre un consum extrem de redus de muniție pentru arme de calibru mic, ca și despre inexistența unor mijloace motorizate care să consume mult combustibil sau a unor piese de artilerie de calibru mare). Toate aceste cifre și calcule, chiar dacă incomplete, sunt – credem – de natură să faciliteze înțelegerea cât mai clară a faptului că o cantitate totală de doar 6.000 de kilograme de materiale, muniții și echipament pentru asigurarea capacității de acțiune și de luptă a unei mase de 250 de militari constituie, în realitate, o performanță logistică extrem de modestă. Desigur, astfel de operațiuni de dimensiuni mici sau foarte mici sunt utile în lupta contra insurgenților. Facem aici următoarea și observație: forțele afgane se află acum la finalul unui proces de (re)construcție instituțională care a durat mai bine de 10 ani. După un deceniu de eforturi, aceste forțe militare pot opera, fără probleme, la nivel de companie întărită, cu sprijin logistic consistent, dar limitat. Dar dacă acesta este nivelul tactic pe care texte oficiale ale ISAF îl numesc folosind expresia „cea mai mare operațiune combinată din ultimii 30 de ani” a forțelor afgane, se conturează o întrebare, credem, perfect legitimă: când vor deveni forțele afgane capabile să întreprindă, *fără probleme, cu sprijin logistic pe deplin mulțumitor*, precum și *cu succes pe deplin conturat*, operațiuni de luptă la nivel de batalion, de *regimental combat team* sau la nivel de brigadă? O astfel de întrebare devine cu atât mai acută cu cât, până la sfârșitul lui 2014, cele mai multe dintre contingentele militare (ale unor țări NATO și parteneri ale Alianței Nord-Atlantice) ce compun acum ISAF vor fi retrase din Afganistan, plasând *integral* responsabilitatea în chestiuni de securitate și apărare pe umerii structurilor instituționale afgane.

¹⁵ Vezi, pentru cifrele utilizate aici, articolul „Meal, Ready-to-Eat”, la adresa de Internet http://en.wikipedia.org/wiki/Meal,_Ready-to-Eat